

FACTSHEET OVER DE
BRANCHEOPLEIDING
SPECIALIST RESTAURATIE
TIMMEREN

NCE Restauratie
Timmeren

Deze factsheet heeft uitsluitend betrekking op de brancheopleiding van het NCE.

ALLE INFORMATIE OP EEN RIJ

Niveau van de opleiding

De opleiding Specialist Restauratie Timmeren is op MBO-4 niveau en kent een BBL-traject. BBL staat voor Beroeps Begeleidende Leerweg. Dit betekent dat de student een arbeidsovereenkomst heeft met een werkgever en daarnaast 1 dag in de week les volgt bij het NCE (of een ROC/Bouwschool).

Behaalde kwalificaties

De opleiding wordt aangeboden in twee varianten:

- 1 Als brancheopleiding.** In deze variant volgt de student alleen de restauratievakken bestaande uit de theoretische vakken (= Basisdeel) en de specialistische vakken (= Profieldeel). De student rondt de opleiding af met een branchediploma van het NCE. Dit diploma wordt algemeen erkend in de restauratiebranche.
- 2 Als MBO-4 opleiding.** De student volgt naast de restauratievakken ook Nederlands, Engels, Rekenen, Loopbaan en Burgerschap en een Keuzedeel. De student rondt de opleiding af met een MBO-diploma.
Voor informatie over de MBO-opleiding kan de student terecht bij het ROC waar de MBO-variant gevolgd wordt.

Duur van de opleiding

De brancheopleiding duurt 1 jaar (bij 2 dagdelen les per week) of 2 jaar (bij 1 dagdeel les per week). De lengte van de MBO-variant duurt in principe 2 jaar, maar kan afwijken.

Leerdoelen en uitkomsten

Na de opleiding kunnen afgestudeerden aan het werk als gespecialiseerd restauratietimmerman. Ook biedt de MBO-4 opleiding aansluiting op het HBO-onderwijs, waar vele mogelijkheden liggen om verder te studeren in de richting van restauratie. Zie verder de beschrijving van de vakkennis en vaardigheden uit het kwalificatiedossier verderop in dit document.

Lessuren

Het aantal lessuren in de week hangt af van de gekozen variant en specialisatie. Als regel geldt onderstaande verdeling voor de opleiding Specialist Restauratie Timmeren:

- **Brancheopleiding:** 1 avond in de week van 17.30 tot 20.30 uur (duur: 2 jaar)
- **Brancheopleiding intensieve vorm:** 1 dag in de week bestaande uit een middagles van 14.00 tot 17.00 en een avondles van 17.30 – 20.30. Tussen 17.00 en 17.30 wordt een maaltijd geserveerd (duur: 1 jaar).

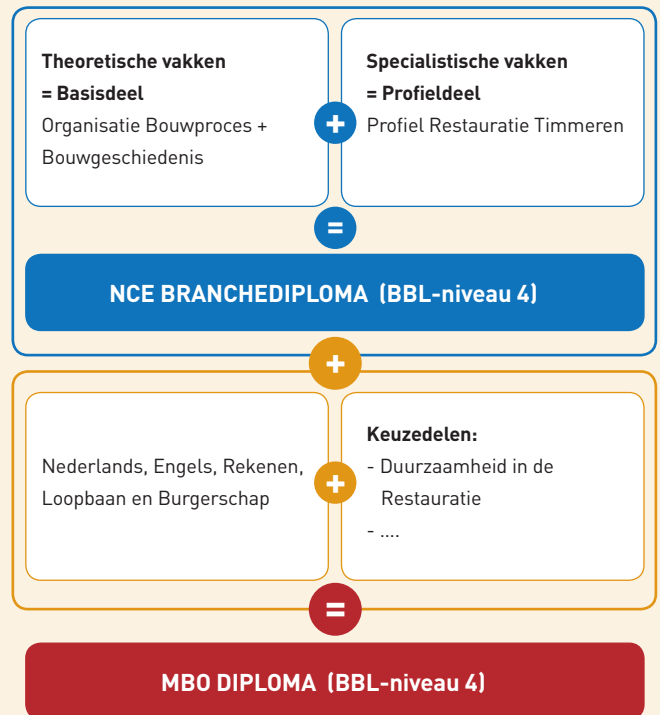
NB: de lessuren van de MBO-opleiding kunnen afwijken.

Studiebelasting

Voor de brancheopleiding geldt een gemiddelde studiebelasting van ca. 6 uur per week.

Opbouw van het lesprogramma

De brancheopleiding bestaat uit een basisdeel (theoretische vakken) en een profieldeel (specialistische vakken). De opbouw van het lesprogramma wordt op de volgende bladzijde weergegeven.

Kennistoetsen, praktijkopdrachten en examens

De theoretische vakken van de opleiding Specialist Restauratie Timmeren worden afgesloten met 3 kennistoetsen. Het profieldeel bestaat uit 6 praktijkopdrachten en een eindgesprek tussen de examinator en student in aanwezigheid van de docent/ leermeester. Dit gesprek is het examen waarmee de opleiding wordt afgesloten. De student kan het examen 1 keer herkansen, binnen 4 weken na de eerste examendatum.

Het aanvangsniveau/eventuele vereiste vooropleiding

Instroomniveau Specialist Restauratie Timmeren: allround timmerman niveau 3 of gelijkwaardig door werkervaring.

Vrijstellingen

Er worden geen vrijstellingen verleend.

Kosten

- De actuele prijs van de opleiding vindt u op www.erfgoedopleidingen.nl. Inbegrepen in de prijs is de lesstof van het NCE en toegang tot de Digitale Leeromgeving (DLO) van de opleiding.
- Niet inbegrepen zijn de kosten voor excursies en catering.

TOETSEN THEORETISCHE VAKKEN

- **Bouwgeschiedenis: 2 toetsen (kennis/theorie, multiple choice)**
- **Organisatie Bouwproces: 1 toets (kennis/theorie, multiple choice)**

PRAKTIJKOPDRACHTEN EN EXAMEN

- **6 praktijkopdrachten (score: minimaal voldoende)**
- **1 eindgesprek**

OPBOUW OPLEIDING SPECIALIST RESTAURATIE TIMMEREN

Basisdeel: Restauratie Timmeren	
VAK 1 Bouwgeschiedenis (BG)	VAK 2 Organisatie Bouwproces (OB)
BG 1 – Historie bouwtechniek	OB 1 – Organisatie van het bouwproces in de restauratie
BG 2 – Kijken naar bouwkunst (monumenten) en beleven van bouwkunst	OB 2 – BRL Restauratie & Onderhoud en relatie met de URL's
BG 3 – Kastelen en historische buitenplaatsen	OB 3 – Bestek en werkomschrijvingen in de restauratie + relatie met URL's
BG 4 – Verdedigingswerken	OB 4 – Inkoopproces en keuring materialen i.s.m. relevante URL's
BG 5 – Kerken en kloosters	OB 5 – Opname bouwkundige staat voor timmerwerk – metselwerk – instapmomenten
BG 6 – Torens	OB 6 – Aspecten voor de werkvoorbereiding conform de relevante URL's
BG 7 – Openbare gebouwen	
BG 8 – Woonhuizen	
BG 9 – Boerderijen	
BG 10 – Bouwhistorie	
BG 11 – Bouwsporen in metselwerk	
BG 12 – Bouwsporen in timmerwerk	
Theoretische vakken	

Profieldeel: Restauratie Timmeren
RT 1 – Aanpak instandhouding, ontmantelen, consolideren conform URL 3001 Historische houtconstructies - restauratieladder
RT 2 – Materialen in restauratie, eisen aan hout, natuursteen, metalen
RT 3 – Voorbereidende werkzaamheden op de bouwplaats: URL 3001 par. 3.3, o.a. ontmantelen
RT 4 – Conserveren (aantasting insecten en zwammen), flankerende maatregelen
RT 5 – Repareren en vernieuwen van gebinten, balklagen met verankeringen, vloeren en wanden
RT 6 – Repareren en vernieuwen van kapconstructies + onderconstructie + dakbedekking
RT 7 – Repareren en vernieuwen van kozijnen, ramen, deuren en luiken (beglazing)
RT 8 – Repareren en vernieuwen van binnentimmerwerk
RT 9 – Repareren bijzondere houtconstructies: torenspitsen, klokkenstoelen
RT 10 – Aanverwante disciplines: leidekker/loodgieter, schilder, stucadoor en smid
RT 11 – Installaties, energiebesparing, flora en fauna
RT 12 – Schenkels en formelen, strekken, bogen en gewelven
Praktijkgerichte vakken

KWALIFICATIEDOSSIER – RESTAURATIEVAKMANSCHAP SPECIALIST TIMMERWERK

Onderstaande beschrijving van de vakkennis en vaardigheden zijn afkomstig uit het Kwalificatiedossier (KD) Restauratievakmanschap in de bouw specialist Timmerwerk - Crebonr. 25505.

BASISDEEL

De Specialist Restauratie is werkzaam in de erfgoedsector. Hij werkt aan het onderhoud, de restauratie en herbestemming van ons onroerend cultureel erfgoed. Typisch voor de restauratie is dat het een specialisatie is bovenop een bepaald vakmanschap. De Specialist Restauratie werkt op de bouwlocatie, vanuit een tijdelijk onderkomen, of een werkplaats. Hij werkt zowel binnen als buiten, zodat weersomstandigheden een rol kunnen spelen bij de uitvoering.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Bezit basiskennis van technische installaties in restauratieobjecten in relatie tot de werkzaamheden.
- Bezit brede en specialistische kennis ruw- en afbouw in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van kwaliteitseisen in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van (historische) bevestigingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van (historische) bouwmaterialen en bouwproducten in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van de bouwplaatsinrichting, -organisatie en planning in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van draagconstructies in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van historische bewerkingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van ornamenteringen, (bouw)kunst en (bouw)stijlen in relatie tot restauratiewerkzaamheden.
- Bezit brede en specialistische kennis van uitvoeringsrichtlijnen (URL's) in de restauratie.
- Bezit kennis van archeologie, flora en fauna in relatie tot restauratieprojecten.
- Bezit kennis van bouwfysische aspecten in relatie tot de werkzaamheden.
- Bezit kennis van de relevante Arbocatalogus.
- Bezit kennis van organisaties in Nederland, betrokken bij inspectie en onderhoud van monumenten en historische inboedel.
- Bezit kennis van restauratieprocessen, samenwerking in dezelfde restauratiediscipline en interdisciplinaire samenwerking.
- Bezit specialistische kennis van oude/historische maten.
- Bezit specialistische kennis van werkvoorbereiding, werk(tekening) en werkorganisatie in de restauratie.
- Kan bouwsporen en/of andere (historisch) bijzondere en waardevolle elementen herkennen.
- Kan de betreffende URL's en BRL toepassen
- Kan de kwaliteit van te restaureren delen/objecten beoordelen.
- Kan relevante A-bladen toepassen.
- Kan specifieke risico's bij restauratiewerkzaamheden herkennen.
- Kan historische constructies, profileringen en details opmeten en maatvastе schetsen van maken.

PROFIELDEEL

De specialist restauratie timmerwerk is een vakman op het gebied van het behouden, restaureren en indien nodig herbestemmen van waardevol cultuurhistorisch timmerwerk. Vanuit zijn vakmanschap in relatie tot timmerwerk communiceert hij duidelijk en collegiaal met collega's. Vaak is hij werkzaam in een bedrijf dat zich voornamelijk bezig houdt met conserveren, repareren en vernieuwen van waardevol cultuurhistorisch timmerwerk. Hij constateert gebreken en onderzoekt oorzaken, gevolgen en oplossingen voor het timmerwerk. Hij werkt volgens richtlijnen (waaronder de restauratieladder) en realiseert een bouwfysisch gezond geheel.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- Bezit basiskennis van technische installaties in restauratieobjecten in relatie tot de werkzaamheden.
- Bezit brede en specialistische kennis ruw- en afbouw in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van (historische) bevestigingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van ornamenteringen, bouwkunst/bouwstijlen in relatie tot restauratie timmerwerk.
- Bezit brede en specialistische kennis van de gebruikelijke vaktermen binnen de restauratie timmerwerk.
- Bezit brede en specialistische kennis van draagconstructies in de restauratie.
- Bezit brede en specialistische kennis van historische bewerkingstechnieken.
- Bezit brede en specialistische kennis van materialen en producten voor het uitvoeren restauratie timmerwerk.
- Bezit specialistische kennis van (historische) bouwconstructies zoals voor daken, vloeren, wanden en plafonds
- Bezit specialistische kennis van krachtenverdeling. (bijvoorbeeld voor hulp- en ondersteuningsconstructies en stut-/stempelwerk).
- Bezit specialistische kennis van oude/historische maten.
- Bezit specialistische kennis van traditionele houtverbindingen, verhoudingen en bouwsporen.
- Kan (complex) bouwbeslag en hang- en sluitwerk in de restauratie (de)monteren.
- Kan (complex) bouwkundig timmerwerk restaureren.
- Kan historische bouwtekeningen lezen.
- Kan aantasting van hout door insecten en zwammen herkennen.
- Kan afwijkingen constateren, beoordelen en melden.
- Kan bestaand (historisch) materiaal beoordelen.
- Kan gebreken, oorzaken en gevolgen in timmerconstructies herkennen en beoordelen.
- Kan historische constructies, profileringen en details opmeten en maatvast schetsen van maken.
- Kan houtsoorten herkennen.
- Kan hulpconstructies maken zoals formelen en schenkels voor het metselen van bogen en gewelven.
- Kan juiste lijm voor verbindingen kiezen en toepassen.
- Kan relevante A-bladen toepassen.
- Kan specifieke houtverbindingen toepassen.
- Kan specifieke risico's bij restauratiewerkzaamheden herkennen.
- Kan wand-, vloer- en kolombekisting maken, bijvoorbeeld bij herbestemming.
- Kan werken volgens technische (bouw- en constructie) tekeningen, schema's en (montage) voorschriften.
- Kan de betreffende BRL toepassen.

NRTO-keurmerk

Het Nationaal Centrum Erfgoedopleidingen voert sinds medio 2019 met trots het NRTO-keurmerk. Een onderwijsaanbieder met het NRTO-keurmerk voldoet aan hoge kwaliteitseisen en is hierop getoetst door een externe certificerende instelling. Het keurmerk geeft de studenten van alle NCE-opleidingen zekerheid rond algemene voorwaarden, een gedragscode en een gedegen klachtenregeling. Meer informatie over het lidmaatschap van de NRTO is te vinden op: www.erfgoedopleidingen.nl/nrto

Hoewel dit factsheet met uiterste zorg is samengesteld, kunnen hieraan geen rechten worden ontleend.